

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 58 0 Rs 241501 23 Rsž
Mostar, 31.01.2024.godine

Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudija: Merime Čatić, kao predsjednice vijeća, Vere Sudar i Sanje Začinić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Alena Knezović, iz Mostara, [REDACTED], zastupanog po punomoćniku Darislavu Paponja, advokatu iz Mostara, protiv tuženog Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju, Adema Buća br. 34, Mostar, zastupanog po punomoćniku Ivanu Herceg, advokatu iz Ljubuškog, radi poništenja odluke o otkazu ugovora o radu, v.sp. 11.000,00 KM i pravnoj stvari tuženog - protutužitelja radi utvrđenja ništavim Ugovora o radu br. 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine, v.sp. 11.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog protiv presude Općinskog suda u Mostaru broj: 58 0 Rs 241501 21 Rs od 11.05.2022.godine i protiv rješenja o ispravci dopunske presude od 03.06.2022.godine, na sjednici vijeća održanoj dana 31.01.2024.godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Žalbe tuženog na presudu od 11.05.2022.godine (sa dopunskom presudom) i rješenje o ispravci dopunske presude od 03.06.2022.godine se djelimično uvažavaju i prvostepena presuda preinačava na način:

- da se utvrđuje da je ništav Ugovor o radu broj 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine zaključen između parničnih stranaka;
- da se u ostalom dijelu, u kojem je odbijen protutužbeni zahtjev (radi vraćanja neosnovano naplaćenih plaća) prvostepena presuda potvrđuje i žalba tuženog odbija kao neosnovana;
- da se tužbeni zahtjev tužitelja u cjelosti odbija kao neosnovan;
- da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom od 11.05.2022.godine odlučeno je :

„Poništava se odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti tuženog broj: 02-1099/21 od 28.05.2021. godine.

Poništava se Odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti tuženog broj:02-1099/21 od 28.05.2021. godine.

Poništava se Odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tuženog broj: 02-1099-2/21 od 21.07.2021.godine.

Poništava se Ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 02-1444/21 od 28.07.2021. godine.

Poništava se Odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tuženog broj: 02-1444-2/21 od 09.09.2021. godine.

Poništava se Ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 02-1767/21 od 28.09.2021. godine.

Poništava se Odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tuženog broj: 02-1767-2/21 od 28.10.2021. godine.

Nalaže se tuženom da tužitelju uspostavi radno-pravni status na neodređeno vrijeme na radnom mjestu "stručni saradnik za ekonomske poslove" ili nekom drugom odgovarajućem mjestu u skladu sa stručnom spremom i radnim sposobnostima tužitelja.

Utvrđuje se da se tužitelj nalazio u faktičkom radnom odnosu sa tuženim i obavljao poslove radnog mjesta "stručni saradnik za ekonomske poslove" u periodu od 01.06.2021. godine do 28.07.2021. godine, te da nije bilo prekida radnog odnosa nakon 31.05.2021. godine, te se slijedom prednjeg utvrđenja poništava Ugovor o djelu broj: 02-1273-1/21 od 25.06.2021. godine zaključen između parničnih stranaka.

Dužan je tuženi da na ime naknade plaće za period počevši od 01.06.2021. godine pa do 30.07.2021. godine isplati tužitelju iznos od 5.039,38 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- na ime naknade plaće za 6. mjesec 2021. godine na iznos od 2.648,38 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 30.07.2021. godine pa do konačne isplate.

- na ime naknade plaće za 7. mjesec 2021. godine na iznos od 2.391,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 30.08.2021. godine pa do konačne isplate.

Dužan je tuženi izvršiti uplatu pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na ime tužitelja i to za period od 01.06.2021. godine do 30.07.2021. godine u iznosu od 1.853,75 KM sve u roku od 15 dana.

Dužan je tuženi nadoknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 3.519,60 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od donošenja prvostepene presude pa do konačne isplate“.

Dopunskom presudom od 03.06.2022.godine odlučeno je:

„Presuda ovog suda broj 58 0 Rs 241501 21 Rs od dana 11. 5. 2022. godine dopunjava se na način da se iza zadnjeg stava izreke navedene presude dodaje novi stav koji glasi:

“Utvrđuje se da je Ugovor o radu broj 02-1313-1/20 od 12. 11. 2020. godine ništav.

Nalaže se tužitelju-protutuženom da tuženom-protutužitelju vrati sve plaće primljene na osnovu ništavog Ugovora o radu broj: 02-1313-1/20 od 12.11.2020. godine, odnosno za mjesec: studeni 2020. godine iznos od 1.332,33 KM, prosinac 2020. godine iznos od 2.528,99 KM, siječanj 2021. godine iznos 2.309,08 KM, veljača 2021. godine iznos 2.407,36 KM, ožujak 2021. godine iznos od 2.768,89 KM, travanj 2021. godine iznos od 2.648,37 KM i svibanj 2021. godine iznos od 2.527,87 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja protutužbe pa do isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja. Dužan je tužitelj-protutuženi naknaditi tuženom- protutužitelju troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana donošenja prvostupanjske presude pa do isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja.”

Rješenjem od 08.06.2022.godine ispravljena je dopunska presuda suda broj 58 0 Rs 241501 21 Rs od dana 03.06.2022. godine i to na način : u zaglavlju iste gdje je naveden broj 58 0 Rs 241495 21 Rs, umjesto broja 58 0 Rs 241501 21 Rs, te se ispravlja izreka presude da se iza stava jedan iste dodaje novi stav koji glasi:„ ODBIJA SE PROTIVTUŽBENI ZAHTJEV TUŽENOG, dok u ostalom dijelu dopunska presuda ostaje nepromijenjena“.

Blagovremeno izjavljenim žalbama prvostepenu presudu i rješenje o ispravci iste pobija tuženi, iz svih razloga propisanih čl. 208. stav 1. ZPP-a. U žalbi na presudu navodi da je prvostepeni sud donošenjem pobijane presude povrijedio jedno od temeljnih demokratskih načela, ravnopravnost svih građana, te tužitelja stavio u povoljniji položaj u odnosu na druge građane, omogućivši mu privilegiju rada sa visokom plaćom. Ukazuje da je pri tom prvostepeni sud propustio cijeliti veliki broj dokaza predloženih od tuženog, da je zanemario činjenicu da su prema sistematizaciji radna mjesta tuženog popunjena prije nego je tužitelj zaključio ugovor o radu i da je njegovo radno mjesto „izmišljeno“, pa je pobijana presuda u djelu vraćanja tužitelja na rad kod tuženog ne provodiva. Smatra da sud ni na koji način ne smije legalizirati nezakonitosti, što bi imalo nesagledive posljedice i povredu načela savjesnosti i poštenja, jer tužitelj u ovom postupku nije poricao da se zaposlio mimo zakonske procedure, te se poziva na AP- 2217/20. Ističe da je obrazloženje pobijane presude u većem dijelu konfuzno, nejasno, površno i neobjektivno kako u vezi sa ocjenom dokaza, tako i sa primjenom materijalnog prava, da je naveden niz zakonskih odredbi koje nemaju veze sa predmetom spora, navedena sudska praksa nije u vezi sa činjenim stanjem iz ovog spisa, da nije obrazložio u čemu se ogleda savjesnost i poštenje tužitelja, da su pojedini zaključci u obrazloženju presude međusobno suprotni i proizvoljni, što smatra povredom odredbe čl.191. stav 4. ZPP-a. Smatra da je prvostepeni sud ozakonio zapošljavanje bez obaveznog natječaja što je suprotno odredbi čl. 20.a stav 2. Zakona o radu F BiH i odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru F BiH. Znatno dio žalbe odnosi se na razmatranje žalitelja šta je povreda radne obaveze, učešće Sindikata i Vijeća zaposlenika u postupku otkazivanja ugovora o radu, a u vezi sa obrazloženje pobijane presude. Ukazuje na pogrešnu formulaciju usvojenih tužbenih zahtjeva tužitelja, zbog pogrešnog tumačenja odredbi čl. 103., 111. i 112. ZOO-a, da je obrazloženje u vezi sa odbijanjem protivtužbenog zahtjeva doslovno prepisano iz završne riječi tužitelja, da je pri tom zanemareno da se ugovor sklapa saglasnošću volja ugovornih strana, te da je zanemareno da je sporni ugovor o radu protivan prinudnim propisima, ništav temeljem odredbe čl.103. ZOO-a, te da ima nedopušten pravni osnov (čl.52. u vezi sa čl.51.stav 2. ZOO-a). Predlaže da se pobijana presuda preinači na način da se odbije tužbeni zahtjev tužitelja, a usvoji njegov protivtužbeni zahtjev i obaveže tužitelj na naknadu troškova postupka uvećanih za troškove sastava žalbe, ili da se ista ukine ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

U vezi sa pobijanim rješenjem o ispravci dopunske presude, tuženi navodi da je uslijedilo nakon njegovog prijedloga za donošenje dopunske presude, jer je očitom omaškom pogrešno upisan broj predmeta u dopunskoj presudi, te je u izreci iste izostavljeno da se odbija protivtužbeni zahtjev tuženog. Sadržaj navedenog rješenja smatra nezakonitim i neodrživim, jer je obrazloženje odbijanja površno, te ponavlja navode iz žalbe na pobijanu presudu.

Tužitelj je dao odgovor na žalbu tuženog.

Ispitujući pobijanu presudu i rješenje u granicama žalbenih razloga, kao i u smislu odredbe čl. 221. Zakona o parničnom postupku („Sl.novine F BiH broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15, u daljem tekstu ZPP-a), odlučeno je kao u izreci ove presude, iz sljedećih razloga:

Predmet tužbenog zahtjeva tužitelja je: da se poništi odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne dužnosti tuženika br. 02-1099/21 od 28.05.2021.godine; da se poništi odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tuženog broj: 02-1099-2/21 od 21.07.2021.godine; da se poništi ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 02-1444/21 od 28.07.2021.godine; da se poništi odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog odnosa tuženog broj: 02-1444-2/21 od 09.09.2021.godine; da se poništi ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 02-1767/21 od 28.09.2021.godine; da se poništi odgovor na zahtjev za zaštitu prava iz radnog

odnosa tuženog broj: 02-1767-2/21 od 28.10.2021.godine; da se naloži tuženom da tužitelju uspostavi radno-pravni status na neodređeno vrijeme na radnom mjestu "stručni saradnik za ekonomske poslove" ili nekom drugom odgovarajućem mjestu u skladu sa stručnom spremom i radnim sposobnostima tužitelja; da se utvrdi da se tužitelj nalazio u faktičkom radnom odnosu sa tuženim i obavljao poslove radnog mjesta stručni saradnik za ekonomske poslove u periodu od 01.06.2021.godine do 28.07.2021.godine, te da nije bilo prekida radnog odnosa nakon 31.05.2021.godine; da se slijedom prednjeg utvrđenja poništava ugovor o djelu broj: 02-1273-1/21 od 25.06.2021.godine zaključen između parničnih stranaka, da se obaveže tuženi na ime naknada plaća za period od 01.06.2021. godine pa do 30.07.2021.godine isplati tužitelju iznos od 5.039,38 KM sa zakonskom zateznom kamatom, po pojedinačnim mjesečnim iznosima kako je navedeno u izreci prvostepene presude, da se u istom periodu tužitelju uplate doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 1.853,75 KM, te da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Protivtužbenim zahtjevom tuženi traži se da se utvrdi da je ugovor o radu zaključen između tužitelja i tuženog broj: 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine ništav, da se naloži tužitelju da temeljem prednjeg ništavog ugovora tuženom vrati sve plaće primljene na osnovu ništavog ugovora u periodu od novembra 2020.godine zaključno sa majem 2021.godine, po mjesečnim iznosima i sa zakonskom zateznom kamatom, kako je navedeno u izreci prvostepene presude (dopunske i ispravljene), te da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Iz stanja spisa slijedi: da je tužitelj sa tuženim dana 01.09.2019.godine zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju od 120 dana, za obavljanje poslova- stručni suradnik za ekonomske poslove. Dana 03.01.2000.godine parnične stranke su zaključile ugovor o radu na određeno vrijeme u trajanju od 120 dana, za obavljanje poslova- stručni suradnik za ekonomske poslove. Dana 12.11.2020.godine parnične stranke su zaključile ugovor o radu na neodređeno vrijeme, za obavljanje poslova-stručni suradnik za ekonomske poslove. Dana 02.03.2021.godine kod tuženog je obavljen inspekcijski nadzor po zahtjevu imenovanog vršioca dužnosti i sačinjen je zapisnik broj UPI-09-30-15-00766/2021-0902-2, u kome je inspekcija utvrdila nepravilnosti u radu tuženog, između ostalog, zaključenje ugovora o radu na neodređeno vrijeme za radna mjesta koja su brojčano popunjena ranijim izvršiocima, bez prethodno provedene procedure javnog oglašavanja, među kojima je i tužitelj (pod rednim br. 21.). Federalna uprava za inspekcijske poslove donijela rješenje o upozorenju broj UPI-09-30-15-00766/2021-092-3 od 01.04.2021.godine kojim je tuženog upozorila na provođenje rješenja inspektora kod regulisanja radno-pravnog statusa zaposlenika i poštivanje i provedbu zakonskih i podzakonskih akata koji se odnose na predmetnu problematiku. O netransparentnom zapošljavanju radnika kod tuženog reagovao je dopisima od 02.04.2021. i 11.05.2021.godine Sindikat tuženog, ukazujući da su 23 radnika nezakonito primljena na rad. Po odluci v.d. direktora broj 02-774/21 od 07.04.2021.godine protiv tužitelja je pokrenut disciplinski postupak zbog zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 12.11.2020.godine. Tuženi je odlukom od 08.04.2021.godine imenovao tročlanu Komisiju za utvrđivanje relevantnih činjenica vezanih za zaključivanje ugovora o radu kod tuženog, u skladu sa nalazom Federalnog inspektora rada od 02.03.2021.godine, a koja je utvrdila da za imenovana lica, među kojima je i tužitelj, nije provedena zakonom propisana procedura obaveznog javnog oglašavanja, pri tom navodeći odredbe zakonskih i podzakonskih akata koje ih na to obavezuju. Tužitelj je dao pismeno izjašnjenje dana 15.04.2021.godine. Odluka o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne obaveze donesena je dana 28.05.2021.godine. Dana 25.06.2021.godine parnične stranke su zaključile ugovor o djelu na period od 30 dana, radi prikupljanja, obrade i dostavljanja dokumentacije za potrebe Ureda za reviziju institucija BiH, dana 28.07.2021.godine parnične stranke su zaključile ugovor o radu na određeno vrijeme- do 28.09.2021.

godine, a dana 28.09.2021. godine parnične stranke su zaključile ugovor o radu na određeno vrijeme- do 28.12.2021. godine. Na odluku o otkazu ugovora o radu zbog teže povrede radne obaveze tužitelj je uložio zahtjev za zaštitu prava od 25.06.2021.godine, a dana 09.08.2021. godine uložio je zahtjev za zaštitu prava povodom zaključenog ugovora o radu na određeno vrijeme od 28.07.2021.godine, a koji su odgovorom na te zahtjeve odbijeni.

U obrazloženju pobijane presude (dopunjene i ispravljene) prvostepeni sud detaljno i preopširno iznosi navode tužbe, odgovora na tužbu, navode protivtužbe i odgovora na protivtužbu, citira iskaze, te citira mnogobrojne i u konkretnom slučaju nepotrebne zakonske odredbe i izvodi zaključak da nisu postojali opravdani razlozi za otkaz ugovora o radu tužitelju, da je Ugovor o radu od 12.11.2020.godine nastao saglasnom voljom stranaka i da je tužitelj u cjelosti postupio u skladu da zakonom, te načelom savjesnosti i poštenja, a da ni jednim provedenim dokazom tuženi nije dokazao činjenice zbog kojih bi isti bio ništav, da nije protivan opće prihvaćenim moralnim pravilima. Sadržaj obrazloženja pobijane presude ukazuje da su osnovani žalbeni navodi tuženog o povredi odredbi čl. 8. i čl. 191. stav 4. ZPP-a, jer provedeni dokazi nisu pojedinačno cijenjeni, nisu dovedeni u međusobnu vezu, a zaključci iz provedenih dokaza nisu dovedeni u vezu sa adekvatnim zakonskim odredbama.

Tuženi je pravno lice čiji je osnivač Federacija BiH, Vlada F BiH sa 100% kapitalom, što slijedi iz Odluke Vlade o osnivanju tuženog („Sl. novine F BiH“ BR. 90/13 i 96/14) koja je donesena na temelju člana 9. Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije („Sl. novine F BiH“ br. 70/13). Kako je tuženi pravno lice sa javnim ovlaštenjima prenesenim federalnim propisima, prijem u radi odnos provodi u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Federaciji BiH („Sl. novine F BiH“ br. 13/19 i 9/21, dalje Uredbe).

Uredbom čl. 4. Uredbe propisano je da se prijem u radni odnos kod tuženog vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, čemu prethodi odluka poslodavca o potrebi prijema u radni odnos za određeno radno mjesto. Poslodavac raspisuje javni oglas koji se obavezno objavljuje u najmanje jednom dnevnom listu i putem web stanice poslodavca i dostavlja javnoj službi za zapošljavanje prema sjedištu poslodavca najkasnije na dan njegove objave. U čl. 8. Uredbe propisano je da poslodavac imenuje komisiju za izbor kandidata za prijem u radi odnos, a odredbama od čl. 10. do čl. 15. Uredbe propisana je procedura izbora kandidata koja podrazumijeva, između ostalog i dostavljanje pismenog obavještenja svim prijavljenim kandidatima o odluci o prijemu u radni odnos izabranog kandidata na koju se može uložiti prigovor o kojem odlučuje poslodavac. Odluka o izboru kandidata je konačna po isteku roka za prigovor i nakon toga se zaključuje ugovor o radu, a nezadovoljan kandidat može podnijeti tužbu nadležnom sudu. Članom 16. Uredbe propisano je da inspekcijski nadzor nad primjenom uredbe vrši federalni inspektor rada.

Uredbom čl. 20. a. stav 2. Zakona o radu F BiH („Sl. novine Federacije BiH“, broj 26/16, 89/18, 23/20 i 44/22, dalje ZOR-a) propisano je da u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pod drugim nazivom pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji F BiH, kao i javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač federacija, kanton, grad ili opština, te u privrednim društvima u kojim federacija, kanton, grad ili opština učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala prijem u radni odnos vrši se nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos. Navedena odredba donesena je izmjenama i dopunama ZOR-a objavljenim u Sl. novinama F BiH br. 89/18, pa se ista ima primijeniti na raspravljanje i odlučivanje o zaključenom ugovoru o radu na neodređeno vrijeme tužitelja od 12.11.2020.godine, koji je predmet raspravljanja protivtužbenog zahtjeva.

Prema odredbi člana 10. Zakona o obveznim odnosima („Službeni list SFRJ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, Službeni list RBiH br. 2/92, 13/93 i 13/94, te Službene novine Federacije BiH br. 29/03 i 42/11, dalje u tekstu: ZOO-a) učesnici u prometu slobodno uređuju obligacione odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavom utvrđenim načelima društvenog uređenja, prinudnim propisima i moralu društva, a prema odredbi člana 12. istog zakona u zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa učesnici su dužni da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja.

Prema odredbi člana 103. stav 1. ZOO-a ugovor koji je suprotan Ustavu BiH, prisilnim propisima, te moralu društva ništav je ako cilj povrijeđenog prava ne upućuje da neku drugu sankciju ili ako zakon o određenom slučaju ne propisuje šta drugo.

Odredbom čl.104. stav 3. ZOO-a propisano je da će prilikom odlučivanja sud voditi računa o savjesnosti jedne, odnosno obje strana, o značaju društvenih interesa koji se ugrožavaju, kao i o moralnim shvatanjima društva.

U konkretnom slučaju između tužitelja kao zaposlenika i tuženog kao poslodavca zaključen je ugovor o radu na neodređeno vrijeme od 12.11.2020.godine, a da je potpuno izostao postupak prijema u radni odnos propisan navedenom Uredbom. Tuženi za prijem na radno mjesto tužitelja nije raspisao javni oglas, što je suprotno odredbi čl. 20a. stav 2. ZOR-a i čl. 4. navedene Uredbe, niti je proveo postupak izbora kandidata za prijem u radni odnos propisan istom (čl. 10. do 15.). Konvencijom MOR-a br. 111 (koju je BiH ratifikovala) čl. 1. tačka b) propisano je da svako pravljenje razlike isključivanja ili davanja prvenstva koje ide za tim da uništi ili naruši jednakost mogućnosti ili postupanja u pogledu zapošljavanja podrazumjeva diskriminaciju. Ugovor o radu zaključen između tužitelja i tuženog na neodređeno vrijeme br. 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine je ništav u smislu odredbe čl.103. stav 1. ZOO-a, jer je protivan moralu društva i načelima sadržanim u odredbama čl. 10. i 12. ZOO-a. Evropskom socijalnom poveljem (Dio I) propisano je da je cilj potpisnica iste da prihvatljivim sredstvima ostvare uvjete u kojima će moći realizirati prava i principe, pa između ostalog, da će svi imati mogućnost da zarade za život, u zanimanju za koje se slobodno opredjele, a koju je BiH ratifikovala. Navedeni ugovor o radu na neodređeno vrijeme br. 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine zaključen je protivno navedenim prisilnim propisima domaćeg prava, kao i navedenih odredbi međunarodnog prava, koje obavezuje našu zemlju na primjenu. Zaključivanje istog predstavlja povredu načela jednakosti u oblasti zapošljavanja i rada, odnosno jednakosti šansi u ostvarivanju socijalno ekonomskih prava u toj oblasti i ravnopravnosti u korištenju i zaštiti tih prava. Izostankom transparentnosti i provođenja zakonske procedure uskraćeno je pravo i mogućnost brojnim nezaposlenim licima da se prijave na slobodna radna mjesta kod tuženog, na koje radno mjesto je primljen tužitelj, zaobilaznjem zakonom propisane procedure, pa bi po ocjeni ovog suda, svaka drugačija ocjena navedenog ugovora bila nedopustivo ozakonjivanje nezakonitog zapošljavanja, povredom prednje navedenih propisa.

Kako je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, kako osnovano ukazuje žalba tuženog, istu je valjalo je preinačiti na način da se usvoji protivtužbeni zahtjev tuženog u dijelu kojim je tražio da se utvrdi da je ništav Ugovor o radu zaključen između tužitelja i tuženog na neodređeno vrijeme br. 02-1313-1/20 od 12.11.2020. godine, iz naprijed obrazloženih razloga. Zbog navedenog ovaj sud nije smatrao potrebnim raspravljati o tužbenom zahtjevu tužitelja u dijelu koji se odnosi na radni odnos koji je ostvario temeljem ništavog ugovora o radu.

Odredbom čl. 104. stav 1. ZOO-a propisane su posljedice ništavosti, pa je osnovno pravilo da svaka strana vrati ono što je primila po osnovu ništavog ugovora. Međutim, u stavu 2. navedenog člana propisano je ako je ugovor ništav, zbog toga što je po svojem sadržaju ili cilju protivan Ustavu Republike Bosne i Hercegovine, prinudnim propisima ili moralu društva, sud može odbiti, u cjelini ili djelimično, zahtjev nesavjesne strane za vraćanje onog što je drugoj strani dala.

Imajući u vidu prednje, posljedice ništavosti predmetnog ugovora o radu na neodređeno vrijeme, u konkretnom slučaju nemaju dejstvo na isplaćene plaće tužitelja. Prednje iz razloga, jer je i tuženi bio nesavjestan kao i tužitelj, jer je i njemu bilo poznato kao i tužitelju da je sporni ugovor o radu suprotan moralu društva, a moglo i trebalo im je biti poznato i da je suprotan prinudnim propisima. Kako je za vrijeme trajanja ugovora, rad od strane tužitelja izvršen i po tom osnovu primljene plate tužitelja ne smatraju se neosnovano isplaćenim, budući da mu pripadaju za obavljeni rad. Zbog navedenog je odluku prvostepenog suda u valjalo potvrditi u dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev tuženog da mu tužitelj za period od novembra 2000.godine zaključno sa majem 2001.godine vrati primljene plaće, u navedenim mjesečnim iznosima, ali iz naprijed navedenih razloga, a ne onih navedenih u pobijanoj presudi.

U konkretnom slučaju iz nalaza vještaka finansijske struke Maje Sušac od 04.01.2022. godine slijedi da su tužitelju isplaćene plaće za period do juna 2021.godine u pripadajućem iznosu, te mu uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje. Kako su nakon ugovora o radu na neodređeno vrijeme i nakon otkaza istog parnične stranke zaključivale ugovore o radu na određeno vrijeme od 28.07.2021.godine i 28.09.2021.godine, ti ugovori prestaju važiti protekom vremena na koji su zaključeni. U nalazu vještaka finansijske struke utvrđeno je da je za juni 2001.godine tužitelju isplaćena plaća po ugovoru o djelu, te da su mu isplaćene plaće po ugovoru o radu na određeno vrijeme za period juli - novembar 2021.godine i za isti uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Kako je ništav Ugovor o radu zaključen između tužitelja i tuženog br. 02-1313-1/20 od 12.11.2020.godine i ne proizvodi posljedice od samog nastanka, te da su tužitelju za period za juni - novembar 2021.godine (nakon otkaza ugovora o radu) isplaćene pripadajuće plaće, slijedi da je valjalo odbiti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja i u ovom dijelu.

Obzirom da je preinačena odluka o glavnoj stvari, preinačena je i odluka o troškovima postupka primjenom odredbe člana 397. stav 2. ZPP-a. Kvantitativni uspjeh stranaka u parnici nije bio opredjeljujući za odluku o parničnim troškovima, već činjenica da su obje stranke bile nesavjesne u pogledu predmeta spora, pa je primjenom odredbe čl. 386. stav 2. ZPP-a određeno da svake stranka snosi svoje troškove postupka.

Imajući u vidu navedeno odlučeno je kao u izreci ove presude na temelju članka 226. i 229. tačka 4. i 235. tačka 3. ZPP-a.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Merima Čatić

OVLAŠTENA ZA PISANJE PRESUDA